

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — — — — 3 frt — kr.
Félévre — — — — — 1 frt 50 kr.
Negyedévre — — — — — — frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Felelős szerkesztő:

Dr. BUZA SÁNDOR.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)
Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Legközelebbi teendőink.

A liberalizmus által tüskön bokron s az eszközök válogatása nélkül keresztül hajszolt áldatlan egyház politikai reformok egy része tehát f. é. október hó 1-én életbe fog lépni.

A katolicizmusból folyó elv az, hogy a már meghozott törvények ellen legyenek bár azok sérelmesek, föl ne lázzadjunk, azokat tőrjük, nekik kénytelenségből, nagyobb rossz elkerülése végett engedelmessédjünk, miként Krisztus Úrunk is türte a keresztrefeszítést és engedelmességedt mindhalálig poroszlóinak.

Ez azonban semmi esetre sem jelentheti ama törvényekbe való belenyugvást, azoknak elfogadását.

Ha e törvények jogtalanok és sérelmesek voltak meghozataluk előtt, nem szüntenek meg ilyenek lenni, ha már meghoztattak és tiltakozásunk dacára reánk erőszakoltattak.

A jogtalanok és sérelem mindaddig fennmarad, míg azok a törvények fennállnak. A jogtalanok és sérelem elégtételért kiált mindaddig, míg azok meg nem szüntettetnek.

Szentegyházunk, s szeretett házánk iránti elengedhetetlen kötelességünk tehát ama törvények meg-

szüntetésére vagy megváltoztatására törekedni minden erőnkkel.

A németországi és belga kath. testvéreink hasonló nehéz körülmények között megmutatták nekünk, miképpen tegyünk ezt.

Először társadalmilag szervezkedtek s számtalan kath. egyesülettel hálózta be az országot s azokban tömörítették, bátorították, tanították ki egymást jogaik- és kötelességeikről s állapították meg az egységes cselekvés módját. Jól tudták, mily hatalmas erő rejlik az egyesülésben.

Ők azonban nem állapodtak meg, mint francia testvéreink jó ideig tették, a pusztán társadalmi szervezkedésnél. Azonnal politikailag is szervezkedtek, sűrű egymásutánban országsszerte vidéki és nagy kath. népgyűléseket tartottak s ezekben fogadást, szent fogadást tettek és — a mi fő — meg is tartották, hogy a kath. sajtót és csak azt támogatják, hogy az országos és községi választásoknál csak kath. pártira szavazzanak.

És mi lett az eredmény? A németországi parlamentben ma döntő a kath. centrum, az ugynevezett „kulturharez“-ből a kath. egyház

fényes győzelemmel került ki. Belgiumnak pedig ma kath. kormánya van s egymás után hódítja vissza a jogtipró liberalizmus által elfoglalt teret, csak Franciaországban leigázott még a kath. egyház, mert ott a katolikusok hosszú ideig megelégedtek a társadalmi meddő szervezkedéssel.

Buzgalommal folytatnunk kell tehát nekünk is a társadalmi szervezkedést kath. körök és egyesületekbe. Erélyesen támogatnunk kell a kath. sajtót s száműznünk körünk- ből a többnyire zsidó kézben levő ellenséges liberalis sajtót.

De ezzel nyomban meg kell indítanunk a politikai alkotmányos szervezkedést is, illetőleg erélyesen folytatnunk a néppárt szervezését.

A kath. körökön kívül vagy még inkább hogy gyorsabban ez élhöz jussunk, a kath. körök helyett alakítsunk mielőbb néppárti politikai köröket és szervező bizottságokat minden választó kerületben, minden községben.

Arra ne nézzünk, hogy valamely községben vagy kerületben kisebbségben vagyunk. Arra se tekintünk egyelőre, hogy a ke-

TÁRCZA.

Városi levél a fürdői levélre.

Kedves Szilvikém! Ki sem mondhatom, mennyire megleptek fürdői leveleid. Valaki fürdőzik és levelet ír, . . . a melyben nem kér pénzt! Valóban csodaszerű. No ezt nem lehet válasz nélkül hagyni, gondolám magamban, azaz gondolám magában a szerkesztő, mert kánikulában a munkatársak helyett a szerkesztő gondolkozik, és gondolatának valóban erélyesen sikerült érvényt szereznie az által, hogy végrehajtóját [értsd a szedő gyereket] kilencszer sétáltatta el hozzám tikkadt Muzsám serkentésére.

Tehát én is írok! Beállok azon mártyszerű egyének legiójába, kik kánikulában irnak, hogy senki se olvassa, amit irnak. Mert a nagy melegben az emberek nemesak írni, hanem olvasni sem szeretnek. A különbség csak az, hogy olvasni nem kötelesség, de írni muszáj. Egyébiránt titkos irigységgel kell megvallanom, hogy a te fürdői leveleid kivételt képeztek az ugorka szezonban, mert mindenki kellemes meglepetéssel vagy néma meghatottsággal olvasta soraidat e lap hasábjain.

Engem például rendkívül meghatott

ama sirvers, mely oly megrázóan foglalja össze Kis Ádám tragikus végét. Kit ne hatna meg ama sajnálatos körülmény, hogy valaki egy ládán, a saját bundáján ez év januárján ülve költözzék ki az árnyék világából? Nem riaszt-e mindenkit vissza, eme tragédia szomorú tanulsága attól, hogy januárban a bundájára üljön?

Másrészt mikor az ember e sirverset olvassa, némi irigység szállja meg Kis Ádám önkénytelen fagyalttá válásával szemben, mert az kétségtelennek látszik, hogy azon időtájban Kis Ádámnak egyáltalában nem volt melege. Ami nem esekélyesség, ha meggondolod, hogy én ezt a levelet körülbelül annyi fokos levegőben írom, a hány fokos iszapban te fürdöl Pöstyénben.

A mit bizonyít a következő általam felfedezett sirvers is, mely egy becsületes sváb gazdának szomorú végét tárgyalja:

Kit takar e sirbolt?

Mig élt, Johann Czir volt.

Most csak egy nagy zsirfolt.

Az étellel kvittolt:

Hogy a mezőn kin volt,

Elovdatt és megholt.

De hát ugyan mit irjak én most Szatmárról, hol a kánikula és az ugorka szezon dühöng! Kezdünk nagy város lenni egy ilyenek forrásával és unalmával. No de

a por dolgában mégis csak speciális nevezetességre teszünk szert. Egészen megszoktuk levegő helyett port szivni. Nagyba folynak az építkezések. Az embereknek csak két csoportja van: az egyik az állásokon, a másik az állások alatt járkal, az egyik a maltert leszórja, a másik kabátjával és kalapjával fölszedi.

Vannak továbbá, a kik ninesenek itt, elmentek nyaralni, s vannak a kik itt maradtak, sőt horrendum dictu: ide jöttek nyaralni. Az itt levők egyrésze fürdik a Szamosban és sört iszik, másik része csak sört iszik. Apropos! fürdő. Van nekünk e tekintetben egy olyan specialitásunk, mely ritkítja párját a balneologia történetében. Olyan fürdő ugyanis, a melyben az emberek usznak, egészen közönséges, nekünk van olyan is, mely maga is uszik. Meggondolja magát s elkezd szépen lefelé uszni a tulsó partra s mikor meggyőződik, hogy szerencsés gazdája — talán mondanom sem kell, hogy Fink papa — nem egykönnyen éri utól, megragad és kegyetlen humorral néz vissza elkeseredett tulajdonosára, ki néma fájdalommal mutatja fürödni akaró vendégeinek a távolban terpeszkedő csapodár uszodát keserűen dudolva magában: „Ne menj el, maradj itt, Majd meglátod jobb lesz itt:” „Jó nekem itt is.” — gondolja a szivtelen uszoda,

rületnek a legközelebbi választásokra van már más, irántunk jóindulatu ellenzéki, de nem néppárti képviselője, a kit bajosan mellőzhetünk. A néppárt azért mint ilyen képviselőjétől függetlenül szervezhetnek, sőt mulhatatlanul szervezhetnek is, anélkül, hogy egyelőre frontot csinálna képviselőjének, a kire, ha a kényszerítő helyi körülmények úgy kívánják, a néppárt, mint ilyen is, reá adhatja szavazatát. A politikai okosság kívánja most, hogy az irántunk jóindulatu ellenzéket, a mely legalább a lényegben együtt küzdött velünk, legyen az bár függetlenségi vagy nemzeti párti, ne hagyjuk cserbe s ha a szervezkedett néppárt egymaga nem győzhet, saját elvét fenntartva kartelt kössön és ezen ellenzéket segítse győzedelemre. De azért a néppárt mindenütt külön szervezkedjék saját lobogója alatt.

Aztán tartsunk minden politikai vármegyében lehetőleg még október előtt kath. nagy gyűléseket. Ezzel köszöntsük a sérelmes törvények életbeléptetését, hangosan tiltakozva az egyházra és hazára káros kísérletek ellen. Ne hallgassunk a kishitűség szavára! Ne vegyük figyelembe a mindennel megalkudó oportunistus és érdek esábitó hangját! Ne törődjünk ellenfeleink pártos lármájával, a mely a békeháborítás, hazafiatlanság bélyegét szeretné sütni minden ellenkező, bár mily jogos törekvésre.

Verjük vissza e gyanusítást: A békét nem mi, de ti bontottátok meg! — Kiáltunk fülükbé: Nem mi, de ti vagytok a haza kárára, a kik min-

annyival is inkább, mert anyira még nem vitte, hogy a víz ellen is tudjon uszni.

Nappal az utczák kihaltak. Mindenki menekül a nap égető sugarai elől s keres egy olyan buen retiro, hol pongyolája nem ütközik a társadalmi convenientiák törvényeibe. Este Henry nagyszerű czirkuszának nagy dobja csalja ki az embereket oduikból. Ekkor tenger nép hullámszik a piacsteren. Egy része beömlik a lovardába, más része körülötte czirkál s rendithetetlen nyugalommal várja egyik vagy másik ajtó megnyílását, melyen át egy pillanatra azon élvezetben részesül, hogy egy körben rohanó lónak a farkát vagy a rajta ülő művész trikóját megláthatja. A merészebbek a deszkafal vékony és gyér hasadékaiban remélnek tartósabb élvezethez juthatni, melyet azonban rendesen egy-egy éberszemű rendőr erélyes fellépése vagy egy czirkuszi szolga hirtelen haragból származó hátduffja zavar meg. Az ebből keletkező csoportosulások nyujtanak aztán kielégítő szórakozást ama szerényebbeknek, kik tisztas távolban várják, míg a tudós elefánt kisasszony elbődíti magát s ez egyetlen nem tiltott potya élvezet után teljesen megelégedve vonulnak haza sétájukból. Különbö a czirkusz nagyszerű s rendkívül látogatott. Elefánt, medve, jockey, ballet, akrobaták, kutya, számár, majmok, fenebohócok stb. szereznek változatos és mindig érdekes multságot a nagyszámu közönségnek.

Mi — gondold, hogy kik — még kuglizni is merünk. Bár számunk kissé megfo-

den nagyobb szükség nélkül üszköt dobhatok a békés polgárok közé és a haza alapját, a honalkotó valást támadjátok.

A mi küzdelmünk szent és alkotmányos. Nem úgy mint a tietek, a kik a választói legszentebb jog erőszakos elkobzásával magának az alkotmányosságnak legfőbb alapját rontjátok le. És mindezt önző pártérdekből, csak azért, hogy a féltett hatalom és ennek előnyei ki ne hulljanak kezeitekből.

Vajha fölébredne egyházmegegyénkben is az erélyes és sürgős szervezkedés szükségének tudata! Vajha akadna vezér, a ki kibontsa nálunk is azt a szent lobogót, s ez alá sorakozásra hívna fel a küzdeni vágyókat, hogy a döntő idők készen találjanak!

Politikai szemle.

Panaszkodtak eddig az ország szegény sorsu polgárai, hogy csak térdig lubiczkolnak az anyagi jólétben. Azt hajtogatták, hogy így bajos vidám jó kedvvel e hazában megélni. Ezért csak magából Sáros megyéből egy év alatt 18 ezer szegény ember vándorolt ki Amerikába, azzal biztatva a honn maradt hazafias atyfiakat, hogy ne busuljanak miattuk, mert helyökbe majd bevándorolnak észak-keletről akár kétannyian, azok pótolni fogják a hézagot s a haza friss honpolgárokat nyer, akik nem vándorolnak ki egykönnyen.

Kár volt pedig a sárosmegyei magyar csapatnak sietni a kivándorlással. Ha eddig hazánk népe csak térdig uszott az anyagi jólétben, uszni fog mostantól fogva nyakig. Honnan sejtethető e dicső haladás? Tisztán onnan, hogy minél több az ország polgárai-

gyott, Beregi barátunk teljes önérettel szavalja: „Meghizva bár, de fogyva nem!“ Sokszor könyekig meghatva rebegi: „Beh jól esik ismerőssel találkozni.“ Különbö dietét tartunk. Az orvos megtiltotta, hogy a sörös poharat üresen lássuk magunk előtt. Vagy nekünk vagy a pohárnak tele kell lenni.

Ti tomboláztok, mi itt tombolunk, vagyis a kugligolyót tombolattjuk. Terpsycho-renek mi sem bók olunk, bár alkalom itt is volt augusztus 4.-én a szatmári gör. kath. egyház javára rendezett nagyszerű műkedvelői előadáson.

Irod, hogy out a Hotel Fischerben sok jó és olesó rágalom (rágni való) kapható! No rágalom az akad itt is, csak hogy rendesen drágán fizeti meg, akik rágnak. Izletesnek pedig épen nem mondható. No de ez mindig hozzátartozott a társadalmi élet menüjéhez, pláne az ugorka szezonéhoz. Persze az ugorka legjobb kaesával. Tehát kaesa akad minden rendes asztalon. Természetesen a háromcsőrű a legkeresettebb.

Legnagyobb bámulattal olvastam ama közléseket, hogy két kerekű zárt taligátokat két szelid tót huzza s egy tót asszony hátulról tolja. Nem tudná-e egynehány ilyen családot ide letelepíteni? Egyrészt nagyszerűen megoldanád a felvidéki inségesek problémáját, a miért a miniszter hálás lenne, meggátolnád a tótok kivándorlását Amerikába s másrészt segitenél kocsibeli mizeriáinkon is. Egy tót bátran helyettesíthetné itt két fiakker fogatot.

nak kiadása, fizetni valója, terhe, bizonyára annál nagyobb a bevétele is. Már pedig az kétségtelen, hogy a községek s így a polgárok terhe eszeveszett gyorsasággal emelkedik minden oldalról, mint a vízárdat!

Vagy talán nem? Ime a községek terhe csak madár távlatból: A községek nyilalásig meg vannak terhelve állami adókkal. Pótolniok kell a saját vagyonukból a közigazgatási és népoktatásügyi kiadásokat, a közegészségügy és ártér-rendezés költségeit, fizetni a községi pótdadót, melyek évről-évre úgy emelkednek, hogy nem sokára ezek lesznek az egyenes adók és az állami a pótlék. Ebben ugyan az állam aligha hagyja magát megsegyenítettetni.

Október 1-én az adózó hazafias és haladni vágyó polgárok végtelen örömeire életbe lépnek az egyházpolitikai törvények: a rég epedve várt polgári házasság és az állami anyakönyvezési hivatal. Az állam példaadásból fizeti ugyan a személyi kiadásokat, az új nagy reményű hivatalnokokat, de jó neven veszi, sőt büszkeségét találja abban, ha a községek veszik a nyakukba a dologi kiadásokat. A községektől elvárja, hogy öröm-mámorukban, melyet a szabadelvűség vívmánya fölött éreznek, rohanó készséggel fognak gondoskodni arról, hogy az anyakönyvvezető hivatalnokoknak ezek állásához és a községekhez méltó, fényes, modern izlésű helyiségeket építtetnek, vagy árendáltatnak. Természetes ugyanis, hogy ezek az előkelő hivatalnokok a szabad ég alatt nem lakhatnak.

Igaz, hogy ez alatt az újabb fajú megterheltetés alatt egyes községek hallhatólag nyögni fognak. De hát ki az a szerencés ember, aki ebben a siralomvölgyében többé kevésbé ne nyögne?! Azt pedig nem kívánhatja egy hazafias, szabadelvű, mindenáron haladni szerető magyar polgár sem, hogy a kormány a drága egyházpolitikai törvények

Nagyszabásu indítványaidat az utczák locsolása és a hulladékok felszedetése tekintetében előterjesztettem a városi közgyűlésnek. Ott azonban azt a választ kaptam, hogy viz nincs elég, a hulladékokra pedig szükség van. A gazdasági tanács szakszavélménye szánó kiesnyléssel tekinti azokat, kiknek az oekonomiához olyan kevés érzékük van, mint pl. a póstyénieknek.

No de bezárom immáron leveletem. Ha végig olvasom, őszinte bámulattal vagyok eltelve magam iránt, hogy oly sokat tudtam írni; leteszem én is Manlicheremet s ígérem: hogy . . . nem repetálok.

Zárom soraimat Bodnár kollegánk által idézett mottojával: „Vissza a műhelybe!“ Siess tehát vissza, mert sok, nagyon sok dolog vár.

Őszinte barátod

Crispus.

A társadalomról.

— Laroche foucauld —

Közlő: *Czelli Ruffia.*

Nem szándékom beszélni a barátságáról, midőn a társadalomról szólok; jöllehet bizonyos vonatkozásban állnak egymással, mégis nagyon különbözök: az előbbiben több az emelkedettség és alázatosság, az utóbbinak pedig legnagyobb érdeme, hogy az előbbihez hasonló legyen.

Jelenben tehát mi egyébről sem beszéllek, mint azon részleges érintkezésről,

végrehajtását visszahívja, vagy hogy a velők járó összes terheket ő viselje. A liberális kormány öröme e részben közös a szabadelvű s mindenáron haladni kívánó polgárokkal, méltányos tehát, hogy a teher is közös legyen. Hogy az öröm mellett a módfeletti teher keserű könnyeket csal sok szabadelvű polgár szeméibe, ez természetes. De hát hiszen: sirva vigad a magyar!

E szomorú valóságról a nép érdekeit szíven viselő „H—k” így nyilatkozik: A polgári anyakönyvvezetés bele fog évenként az adófizető közönségnek legkevesebb két millió forintjába kerülni. Hogy ezek a kiadások idővel még növekedni fognak, arról is meg lehetünk győződve.

Két millió forint lesz kivéve az adózó nép zsebéből tisztán pártpolitikai célok követése miatt egy oly intézmény céljaira, melynél a nemzet jobbnak volt tulajdonában az adózó közönség egyetlen krajczárnyi megterhelése nélkül. E kiadás nagy részét természetesen azok a községek fogják viselni, a melyek most is majdnem összeszerkesztésig meg vannak terhelve mindenféle póttadóval. Azok a községek, melyek jegyzőt, bírót, papot, orvost, mezei rendőrt, tanítót, községi pástort, baktort elfogatott s a jó Isten tudja még mit nem fizetnek. Azok a községek, melyek nem tudják a magok szegényeit el-tartani, vagyontalan betegekért a kórházi ápolási díjakat megfizetni, az iskolát felépíteni, a templomot, a temetőt jókarban tartani. Azok a községek, melyekben éjjeli világitásnak nyoma sincs, melyeknek utcáin, ha esik, a kocsis beledől a sárba, ha száraz időjárás van, megfuladsz a portól. Azok a községek, melyekben a pöczegödörök az ut-széli sánczok pocsolyái, a mocsár a falu mélyebben fekvő helyein a fertőzettek mind meg annyi fészkei. Azok a községek, melyekben a lakosság nagyobb része ép oly szegény és szellemileg ép oly hátramaradt, mint akármelyik Nilusmenti falu felláh-i.

melyből minden tisztességes embernek — homiétés gens — ki kell venni részét az egymással érintkezésben. Haszontalan dolog volna most arról beszélni, mily szükséges a társadalom az emberre nézve: mindenki vágyik az után, mindenki keresi azt; azonban kevesen törekszenek arra, hogy azt kelle-messé tegyék s megőrizzék annak hosszú tartamát.

Mindenki mások rovására kívánja fel-találni gyönyörét és előnyeit. Mindig előbbre tesszük magunkat azoknál, kikkel együtt szándékszunk élni, s majd mindig éreztetjük velők előbbvalóságunkat; im ez a mi felza-varja és lerontja a társaságot. Arra volna szükség, hogy legalább rejteni tudjuk ab-beli vágyunkat, hogy előbbre helyeztessünk, mivel sokkal természetesebb vonás bennünk az, hogysem leszoknánk arról. Azon kellene lennünk, hogy mások öröméből magunknak gyönyört szerezzünk, az önszeretetet megf-kezzük, és soha sem szebezzünk.

A szellemnek bőrésze van ilyen nagy munkában; azonban mégsem elegendő arra, hogy vezessen bennünket azon különböző utakon, melyeken járnunk kell. A szellemek közt való viszony nem sokáig tartaná fenn a társadalmat, ha az nem vezetetté és tar-taná fenn az egészséges én — bon sens, — a kedély az azon tekintetek által, melyek-nek meg kell lenni az együtt élni szándé-kozó egyének között.

Ha meg is esik néha, hogy ellenkező kedélyű és szellemű egyének úgy tűnnek fel, mintha egyeznének, kétségkívül különös ok

Fürdői levél.

Pöstyén, 1895. aug. 2.

Kedves Barátom!

Ha majd rád nézve is elérkeznek a szomorú napok — azaz, ha megöregszel, — te is átérzed ifjú barátom, mit tesz az, nyugalom után vágyni.*) Nem egyszer történt meg már relem, hogy itt-ott megfordultam, s mert szívesen láttak, máskor is engedtem a meghívásnak s elmentem; — azonban minden szíves látásnak a hazatérés volt a vége, s én alig vártam, hogy a megszokott csendes kis otthonban lássam magamat. — Ugy jártam most is, — azon különbséggel, hogy ide nem gyöngéd lelkek, s jó barátok — de a nyomorúság szállított, — s mert hogy a 30 nap eltelte, ígérhetnének nekem bármit, — akár e gyógyfürdőt, — nem bir reám vonzerőt gyakorolni senki és semmi, — hanem mint a torma esett féreg — vágyom megszokott otthonomba, — hol a kenyér és hideg víz jobb s táplálóbb mint itt az áldott töltött káposzta. — Holnap tehát azaz aug. 3-án utólszor gyujtok hála lángokat a szent Szűz szobra előtt, s ajánlom magamat mindenkori anyai oltalmába, mert e hó 6. „Isten hozzád”-ot mondok e gyógyhatásos helynek, — hol oly sok ezer hagyta már testi szenvedéseit s új erővel tért vissza övének szerető karjai közé. — Itt hagyom a 9 tagból álló kis magyar asztaltársaságot, — melynek alapítója én valék. Presziden-sünk egy Katona volt, — ki már 42 éve buzgó művelője volt az Ur szőlőjének, s jelenleg nyitrai kanonok. — Volt egy bírónk is szükség esetére, — ki Bíró névvel a szegedi kir. táblánál működik. — Mindezeket megelőzőleg, az esetleges kisebb ügyes

*) Dejisz, mi 94 évkorunkban is mozogni szán-dékszunk; elég a nyugalom akkor, ha Isten éltet hogy meghalunk. Szerk.

köti üssze őket, mely nem tart soká. Lehe-tünk egy társadalomban, egyénekké melyek felett bizonyos fensőbbiséggel birunk, vagy születésünk vagy személyi tulajdonainknál fogva; azok azonban, kik ilyenén előnyök-kel bírnak, ne éljenek vissza azokkal: rit-kán kell azt éreztetnünk, s csak is azon szándékból, hogy oktassunk. Észre kell ve-lők vétetnünk, hogy vezetettünk kell, s azt okossággal tegyük, alkalmazkodva annyira, a mint lehetséges észjárásukhoz és érdekeikhez.

Hogy a társadalmat kényelmessé te-gyük, igyekezzünk arra, hogy mindenki megőrizze abban szabadságát. Nem kell ma-gunkat látnunk, vagy függetleneknek tud-dunk, hogy együtt mulassunk. Tudnunk kell némelyeket mellőznünk ha, nem akarjuk néha magunkat zavarnak kitenni s tartasuk észben, hogy gyakran alkalmatlanok vagyunk épen azért, mivel hisszük magunkról, hogy soha sem lehetünk azok. Lehetőleg közre kell működünk oly egyének mulattatására, kik-kell együtt élni akarunk, azonban nem szabad mindig ebbeli gondokkal terhelve lennünk.

A nyájasság elengedhetlen a társada-lomban, kell azonban, hogy korlátokkal is birjon: mikor tulságos az, szolgálivá lesz. Legalább szükséges, hogy szabadnak lássék, s midőn barátaink véleményét követjük, meg kell őket győznünk a felől, hogy az ő vé-lelményökben a magunkét követtük.

Barátaink hibáinak kimentésében k-észségeseknek kell lennünk, midőn hibáik velők születtek, s midőn azok ki-sebbségek mint jó tulajdonaik. Gyakran kell

bajos dolgok megvizsgálására, volt egy Rek-torunk is, ki mint Rektorisz Károly — al-járásbíró tisztet teljesít Bács Topolyán. — Ha pedig valakinek közölünk megrepedt volna élete fazeka, — akadt köztünk Ko-vács is, ki mint m. kir. posta tiszt, társával együtt szívesen közvetítette számunkra a gyors közlekedést. Plébánosunk Petrik Fe-rencz leghamarább hagyott itt bennünket mint hiveit, s midőn ennek okát bánkódva kérdeztük, azt felelé állandó mosolylyal: mert oly kevés, bár lelkes hivei után nem tud megélni. Ámde mielőtt ezt tette volna, Virsik papi káplár urnak engedve egy ebéd után székre ültünk s mindnyájunkat megő-rökitett gyors fotografáló készülékével. Mig ez tartott, Láng éleszté köztünk Léváról hozott professzori tüzzel a kitartás szellemét.

Utolsó találkozásunk óta sok dolog adta magát elő, melyek közül egy néhányat érdekesnek találok papirra vetni. — Neve-zetesen voltam újból egy bazáron, — de midőn a gyöngéd kezek gyors egymásután-ban elemeltek tőlem 5 frtot, — a menekü-lésnek azon nemét találtam legjobbnak, mely szegény ugyan, de hasznos. — Utánna jött a szokásos Anna-bál, — mely fényes volt ugy a kedv- közönség-, mint a tiszta 176 frtnyi tiszta jövedelmet tekintve. — Nem mulaszthatom el felemlíteni, hogy aki már itt van, az nem mulasztja el megtekinteni a közelben fekvő dolgokat.

Igy tevénk mi is, midőn négyen fel-kerekedtünk, s egyik nap megtekintettük a va-lóban megérdemelt világhirnek örvendő Trencsén Teplicz fürdőt, melynek gyö-nyörü fekvése és 30° kénes vize ide esalja a világ minden részéből a kisebb hülésekben szenvedő betegeket. — Itt már nem látni kézi toló székeket, sem mankón járókat, mint Pöstyénben, — hanem akik saját becsületökből és ere-jökből képesek, elballagnak a fürdőtelep

szinlelnünk, mintha nem vettük volna észre, vagy hogy az meglepett volna bennünket. Meg kell kísérelnünk, hogy valamiképen magok jöjjenek hibáikra, s az övék legyen megjavulások érdeme.

Az udvariasságnak van egy neme, mely a tisztességes emberek érintkezéséhez szük-séges: ez megérteti velők a tréfát, megaka-délyozza, hogy sértve érezzék magukat, vagy hogy sértsenek másokat bizonyos száraz és kemény beszédmodor által, mely gyakran meggondolatlanul tör ki, midőn véleményeink mellett kitartunk.

A tisztességes egyének érintkezése nem lehet állandó a bizalom egy bizonyos neme nélkül; ennek közöttük közösnek kell lenni, kell, hogy mindenikben meglegyen a biztos-ság és titoktartás bizonyos tekintete, mely soha sem ad helyet a feletti félelemnek, hogy valamiről okos elővigyázat nélkül beszéltünk.

A szellemben változatosságra van szük-ség: kikben egynemű szellem lakik, nem fognak sokáig tetszeni, különözö utakat választhatunk nem birván ugyanoly tehet-séggel, tekintettel arra, hogy a társadalmi örömök érdekében kell működünk, s ab-ban megőrizzük azon következetességet, me-lyet a különféle hangoknak és hangszereknek fenn kell, tartaniok a zenében.

Miután kellemetlen lehetne, ha több egyénnek van ugyanegy érdeke, szükséges, legalább a társadalmi béke érdekében, hogy ne legyen az többekben ellenkező.

Mindig előbbre kell hatolnunk azon uton, melyen barátainknak tetszhetünk, igye-

közepén levő szép parkos fürdő helyiségbe, melynek tulajdonosa gróf Harcourt francia gróf, ki a híres báró Sina családba beházasodván, jutott e földi paradicsomba, bár ő még sohasem látta.

Jul. 30-án ugyancsak négyen elrándultunk Galgóczra, hol megnéztük az Erdődy grófnak valóban impozáns várkastélyát, mely egy magaslaton fekszik, s az egész vidéket lenézi, s melyről mérföldekre elláthatni az egész Vág völgyre. Hatalmas évszázados fákkal benőtt parkja tiszta, jól gondozott, s messze földön kell hozzá hasonlót keresni. E szép s lélek emelő helytől azonban nem messze fekszik a bánatnak egy örökös telepe, Liptóvár — országos fegyház — melyben a földi igazságszolgáltatásnak következménye gyanánt 860 ember viseli a rabláncokat s az iparnak majdnem minden ágában taníthatnak, s így mondhatom, hogy remekelnek a legszebb tárgyak előállításában. — Csakhogy a bánatnak, lelkifájdalomnak hány könye, hány sóhaja tapad minden elkészített darabhoz, — annak az Ég a megmondhatója.

Julius 29-én voltak itt Dr. Tóth és Dr. Dudek tanárok és szerkesztők Nyitráról, kiknek miután tudósítójuk egy kukkot sem írt a helybeli viszonyokról, hanem mint nyitralabeliek a szatmári „Heti Szemlé”-ből értesültek — saját bevallásuk szerint — az itteni körülményekről, — eljöttek, a hol még sohasem voltak, — hogy ottlássák s győződjenek meg azokról, miket a szatmári ujságból olvastak. Igen kedves, derék emberek. Tehát mi mégis előbb állunk, — mondok — s majd azt mondám: Ne hagyd magad Schlézinger; a mit különben magamban gondoltam is.

A napokban jelent meg egy kimutató is a Pöstyén-Tepliczen építendő kath. templomra gyűjtött vagyronról, mely a kápolna ajtaján van kifüggesztve. Ebben a

keznünk kell hasznukra lennünk, bútól, bánattól megkimélnünk őket, beláttatnunk, hogy azokban osztozkodunk velök, ha nem fordíthatjuk el tőlük a bánatot, legalább észrevétlenül gyöngítsük anélkül, hogy rögtön eltörölni szándékoznók, kellemes tárgyakat helyezünk annak helyére, vagy legalább olyanokat, melyek lekötik őket. Beszélhetünk őket érdeklő dolgokról, de csak annyira, amennyire megengedik, s a mérséklet mindig szem előtt legyen. Van bizonyos udvariasság sőt humanizmus abban hogy nem hatolunk nagyon előre szíveik rejtekében; gyakran kinos reájok nézve, hogy láttassák azt, mitől ők magok tudnak, de még kinosabb, midőn abban hatolunk mélyebben előre, miről maguk sem tudnak. A tisztaság érzékelése bizonyos családiasságot terem, s számtalan oly tárgyak szolgáltató, melyről őszintén lehet eszmét cserélni.

Talán senkinek sincs elég tanulmányossága és egészséges esze arra, hogy értesüljön a társadalom fennálására szükséges dolgokról. Csak bizonyos pontig akarunk tudni a dolgokról, minderről tudni nem akarunk, s az igazság összességéről hallani is félünk.

Valamint a természetben szemmel kell tartani a távolságot, mely bizonyos tárgy nézésében szükséges, ugy a társadalomban is ezt kell tennünk; mindenkinek megvan nézpontja melyből láttatni kíván. Igen gyakran van rá okunk, hogy nagyon közlelő ne lássanak; s talán egyáltalán nincs ember, ki olyannak szeretne láttatni, mint a minő.

leglélekemelőbb két meggyógyult bécsi nőnek az ajándéka 1000—1000 fital.

Hangzik pedig a 8 pontból álló kimutatás a következőképen:

1. A kápolnában gyűjtött és a helybeli plebánia által kezelt 1839 frt 28 kr.	
2. Thielen Mária ő nga ajándéka (Bécs)	1000 „ — „
3. Mult évben aug. 14. megtartott bazár jövedelme	665 „ 11 „
4. Schawel Leopoldine ő nga ajándéka	1000 „ — „
5. Mult évben kibocsátott gyűjtő iveken	566 „ 78 „
6. Ez év július 14. tartott bazár tiszta jövedelme	1090 „ — „
7. Kamat és egy darab esedékes szelvény	96 „ 79 „
8. Ez évi adakozások (jul 14.) gyógyalapban	246 „ 95 „
	6404 „ 91 „

Ezen számadást összeállították jul. 25. Aláírták: Práznovszky József pleb. s a bizottság nevében Fodor Kálmán szül. Berchtold Stefanie grófnő; s láttamozta Koranthy Béla főszolgabíró. — Mindez igen szép s gyorsan fölszaporodott összeg, de adja Isten, hogy minél hamarabb megnegyeszerződjék, hogy az építendő templom minél előbb hirdesse, — a gyógyforrás használatát folytán meggyógyult köszvényes és reumatikus betegetnek hála áldozatát.

Sylvius.

Hazánk.

Árpád sirhelyének felfedezése.

Petneházy Petényi Ottó már évek óta foglalkozik régészeti kutatásokkal. Tanulmányainak és kutatásainak főcélja Árpád fejedelem sirhelyének felfedezése és e tárgyban már három tanulmányt tett közzé, a melyekben bizonyítja, hogy az első magyar fejedelem sirhelyét sikerült fölfedeznie. Petényi most nyújtotta be a kormányhoz és törvényhozáshoz ily című munkájának IV-ik szakaszát, melyben a XII-ik századtól egész a XVIII-ik század végeig, tehát 600 éven át terjedő, mindazon eddig ismeretes történeti okmányokat hiteles szövegükben közlésezi és fejtegeti, mely okmányok az Árpád sirhantja mellé Szent István király által 1012-ben épített legelső magyar keresztény templomra, az Alba Ecclesiára vonatkoznak. Ez okmányok közül itt a szerző vonatkozik Thaly Kálmán és ifj. gróf Nádasdy Ferencznek 1860-ban összegyűjtött okmányaira, a legnevezetesebbek: Anonmus, III-ik Béla király, Nagy Lajos király, Cilley Borbála királyné és férje Zsigmond király, V-ik László király, Corvin Mátyás király, II-ik Lajos király, a székesfehérvári sematizmus, Petényi Imre nádor, Oláh Miklós, Rasrd török történetirő, Bél Mátyás, Marsillius, Katona és Timon iratai, melyekből teljesen egybehangzólag és hitelt érdemlőleg kimutatja, hogy az Árpád sirja mellé épített Alba Ecclesia az Ó-Buda fölötti római Aquaeduktus nagy forrásának tövében ugyanazon a helyen állott, melyen a jelenleg az ugynevezett „Aquinumi római fürdő” nagy vendéglője áll. Ezt a vendéglőt néhány évvel ezelőtt a régi lőpormalomnak főfalából alakították át, a mely lőpor malomról Petényi hiteles történeti adatokkal bizonyítja, hogy az 1686-ban Buda-

várának ostroma alkalmával: az Aquaeduktus vizesése mellett álló „Alba Ecclesiának” romfalaiból rögtönözöttetett, Miksa bajor választó fejedelem Pyrotechnikusa: Péter Rafael Gábor által. Petényi azt javasolja emlékiratában, hogy a honalapítás ezredéves ünnepén, a Szent István által épített legelső magyar keresztény templom a 350 év előtt elpusztult s most felfedezett „Alba Ecclesia” újra feltámasztassék s annak alapköve, valamint az előtte felállítandó Árpád-emléknek alapköve a jövő évi millenium alkalmával ünnepélyesen letétessék. Ugy halljuk, hogy a kormány ezen emlékiratot az ezredéves ünnep országos bizottsága elé fogja terjeszteni.

Az anyakönyvi felügyelők oktatása.

Az anyakönyvi felügyelők szeptember hó elsején foglalják el állásukat s ezen naptól kezdve folyósította a belügyminiszter illetményeiket is. Az összes anyakönyvi felügyelők augusztus 21-től 25-ig terjedő „gyakorlati tanfolyamra” vannak beidézve a belügyminisztériumba s e négy napos kurzus alatt oktatják ki őket az anyakönyvvezetés rejtelmeire, míg ugyancsak szeptember hó folytán ők tanítják meg a polgári anyakönyvvezetésre az anyakönyvvezetőket. A dolog tehát — a mint látjuk — elég gyorsan megy.

Tricikli a posta szolgálatában.

Budapest az első város, ahol a levélgyűjtést tricikli segítségével fogják végezni. Sohár Pál postaigazgató javaslatára már be is szereztek négy pompás triciklit, amelyek csekély erővel nagy gyorsasággal lehet haladni. A triciklis levélgyűjtést a főváros belső területén a jövő hónapban kezdik meg s hozzáértők véleménye szerint a triciklis módszer be is fog válni.

A lourdesi zarándokok figyelmébe.

A magyar katolikusok országos lourdesi zarándoklatára július hó 31-ikéig olyan nagy számmal jelentkeztek, hogy a zarándoklat sikere most már teljesen biztosítva van. Mivel Lourdesből azon értesítést nyertem, hogy augusztus hó második felére Franciaországból több mint 50 ezer zarándok van már bejelentve és hogy alkalmasabb volna szeptember hó első felében Lourdesbe mennünk, mert a tulzsuffoltságot elkerülve, ájtatoskodásunkat nyugodtan végezhetnők, azért a zarándoklat f. é. szeptember hó 2-án indul Budapestről, 7-én érkezik Lourdesbe, 8-ikát, Kisasszony napját, ott töltvén, 10-én indul vissza és 15-ikére Budapestre visszaérkezik. A zarándoklatban való részvételre augusztus hó 10-ikéig bezárólag alantírott-nál még mindig lehet jelentkezni az előirt előlegek beküldése mellett. A zarándoklat 14 napig fog tartani. Az odautazásban Milanóban és Marseillesben, a visszautazás alkalmával pedig Nizzában és Velenczében 24—24 órára megállapodunk, Lourdesban pedig három napig időzünk. Menetközben, t. i. azon napokon, melyeken a vasuton utazunk, az ellátásról mindenki maga gondoskodik; az említett négy városban pedig, hol utközben pihenni fogunk és Lourdesban 3 napig teljes ellátásban részesülnek. A zarándoklatban való részvételi jegyek ára, be-

leszámitva utközben négy nap (tudnillik menet kétnapi — jövet két napi) és Lourdesban háromnap, tehát összesen hétnapi ellátást és a szállodákba való oda és visszazállítást, személyenkint a következő: I. osztály 240 frt. — II. osztály 185 frt. — III. osztály 110 frt. A jelentkezés alkalmával az I. osztályon utazók 80. a II. osztályuk 60. a III. osztályon utazók pedig 40 frt. előleget fizetnek. A zarándoklatra vonatkozó bármilyen felvilágosítással mindenkinek szívesen szolgálok. Budapest, 1895. augusztus hó 1-én Dr. Purtt Iván, a budapesti központi papnövelde tanulmányi felügyelője, az országos magyar lourdesi zarándoklat rendezője. Lakik: Budapest, IV. kerület, központi papnövelde.

Uj mágnások.

A főrendiház tagjainak száma ismét meg fog szaporodni. Legközelebb ugyanis egy egész csoport gróf és báró nevezeték ki abból a czélből, hogy a még függőben levő egyházpolitikai törvényjavaslatok változatlan elfogadása minden eshetőség ellen biztosítva legyen. Az alkotmányos kormányzat e kinevezések és tömeges rangadományozások világában kétségtelenül érdekes jellegűt kezd nálunk öltetni. A képviselő választásoknál a nyitrai recept szerint erőszakkal hamisítják meg a választók akaratát; a főrendiház többségét pedig új mágnások kinevezése által mesterségesen alakítják át kisebbséggé. Ez az ut lehetetlen, hogy máshová vezessen, mint a parlament tekintélyének teljes elzúllásához s az alkotmány legfőbb garanciáinak megdöntéséhez. Ily manőverekkel a magyar parlamentet ugy meglehet rontani, hogy az készségesen meg fogja szavazni akár az Ausztriával való biradalmi egygyölvadást.

Megakadt az anyakönyvvezetők kinevezése.

Az ország több vidékén a községi jegyzők mozgalmat indítottak, hogy anyakönyvvezetői hivatalt a kilátásba helyezett igen csekély fizetésért nem vállalnak. Mivel pedig a pénzügyminiszter nem hajlandó újabb összegeket bocsájtani rendelkezésére a belügyminiszternek: az anyakönyvvezetők kinevezése egyelőre megakadt. A kormány a tanítókat szeretné megbizni az anyakönyvvezetéssel, de ez nem lehetséges, mert a törvény világosan kimondja, hogy a tanító a tanítóságon kívül más hivatalt nem viselhet.

Külföld.

Nemzetközi postabélyegek.

A francia kereskedelmi miniszter nevezetes újítást akar életbe léptetni. Azt akarja javasolni az európai kormányoknak, hogy nemzetközi postabélyegeket használjanak. E bélyegekkel kisebb összeget is lehetne küldeni bár hová. Az új bélyegeknek értéke 25 centim volna, a melyet mindenhol érvényesíteni lehetne. Az előterjesztés szerint Bernben egy nemzetközi irodát állítanak fel, a mely a bélyegeket előállítaná és a népesség arányában az egyes nemzetek között szétosztaná.

A pápa nyaralása.

XIII. LEO pápa nyaralásáról a következő hírek érkeznek Rómából. Napközben az agg pápa a Leonina nevű toronyban időzik, amely IV. Leo pápa korában épült. Ebben egy kerek, nagy csarnok van, amelynek ötödfél méter vastag falait a meleg nem hatja át. Két ablakon elég levegő jön be és egy harmadik most befalazott ablak mélyedésében nyugágy áll, melyen ő Szentsége pihenni szokott. A pápa itt oly jól érezte magát az elmúlt években, hogy a nyár tartására a tornyot állandó lakásul akarta választani. Vespignane építést meg is bizta egy külön pavillon felépítésével és ez a pavillon el is készült már, de falai oly nedvesek még, hogy ez idén bajos lesz beköltözni.

Kongresszus az erkölestelen irodalom ellen.

Brüsszelben október hó első napjaiban kongresszus lesz az erkölestelen irodalom ellen. Ez már a második az e fajbeli kongresszusok közt. Elnökük gyanánt Jules Simon és Baernaert fognak szerepelni. A kongresszus tanácskozási tárgyát főképp az fogja képezni, mily eszközökkel lehetne az erkölestelen irodalmat elnyomni. Igen sok előadás van már bejelentve, ezek között Bude jelentése nemzetközi liga alapításának szükségességéről az erkölestelen irodalom különösen pedig a színmű irodalom ellen. Bizony, ideje már a szennyet kiküszöbölni.

Államosítás.

A francia forradalom új eszméket hozott felszínre: a vallás helyett az ész kultuszát iüzte ki zászlajára, s a keresztény eszméktől elfordult államban rövid idő alatt a hatalmasok vérengzése és határtalan kapzsisága jutott érvényre a valódi jogegyenlőség, a valódi testvéri szeretet és a valódi szabadság helyett. Az ész kultusza az önzés kultuszának bizonyult, mely Robespierret és Marat-t a legnagyobb kegyetlenségekre ragadtatta azokkal szemben, kik a hatalmasok jogtalanságait nem helyeselték. — és mely száz év múlva is a Panama mocsarába sülyedt. S mi nem okolunk a példán, hanem hódolunk az idegen bálványnak s ennek kedvéért elvetjük magunktól a keresztény jellegét. A család már kivonatott a vallás köréből, s nagy önámítás kellene azt elhinni, hogy a francia forradalom eszméitől felhevült liberáliszmus evvel beéri, s tovább nem halad az uton, a melyre lépett: a felekezetenküliség útján. A képviselőházban máris emelkedtek hangok, hogy nem csak a népnevelés, a középiskolák, az egyetemek, hanem még a papság nevelése is államosíttassék. Ne altassuk magunkat; — ez nem csak odavetett eszme, hanem komoly törekvés, mely ez évi október hó elsején aktuálissá válik. A családot követni fogja az iskola elvétele, s csak a templom marad meg a vallásnak — rendőri felügyelet alatt. A mi miatt mai viszonyaink között leginkább aggódnunk kell: az az iskola. — Ha ebből kiszorulunk, akkor megszűnik az ifjúságnak keresztény vallás-erkölesei szellemében való nevelése. Most oda terjedjen törekvésünk, hogy azon jogainkat óvjuk meg, a melyek még a mienk.

Bulgária állapota.

Bulgária állapota tartja izgatottságban ez idő szerint az európai hatalmakat, mert a keleti kérdést Sztambulov meggyilkoltatása újra felszínre hozta. Így nem is igen meglepő már, ha a sajtó emberei és az államférfiak itt is, ott is a jövődő háborúról irnak és beszélnek. A hármasszövetség egyfelől, az orosz-francia szövetség másfelől évtizedek óta lázasan készül a kitörendő nagy harcra. Németország erős és mellette áll monarchiánk Olaszországgal, tehát nincs oka megrettenni a fenyegetésektől. Franciaország harcziás és bosszuszomjtól ég, oldalánál pedig az öntelt Oroszország áll. Hanem azért mindakét részen százszor is meggondolják, vajjon hasznos és okos dolog lenne-e lángba borítani Európát, s új államalakulásokat idézni elő. De ha valami külső ok szül meg a háboru-alkalmát, egyik oldalon sem riadnának vissza. S ilyen külső alkalomnak látszik Bulgária jelen állapota.

Vidék.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az előfizetés beüldése iránt intézkedni sziveskedjenek.

— **N. Károly.** Az országgyűlés által megszavazott 400 állami iskola közül meggyénkre 32 iskola jutott, melyek a milleniumra felállítandók lesznek. Meggyénk kir. tanfelügyelője a milleniumi állami iskolák közül legalább tízet még az idén fel akar állítani s erre nézve a munkálatok a tanfelügyelőségénél serényen folynak. A tanfelügyelő Kovács Béla kir. tanácsos most sorra utazza be az egyes központot, s a szervezés munkálatait személyesen végzi. Igen nagy nehézséget gördít a szervezés elé azon körülmény, hogy a legtöbb helyen nem lehet kapni megfelelő alkalmas épületet, hol az iskola elhelyezhető volna.

— **Vállaj.** † Serly Károly, t. kanonok, esperes plebános f. hó 3-án reggel 7 órakor a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után életének 74-ik, áldozópapságának 50-ik évében elhunyt. — A megboldogult rövid éjetrajzát következőkben adjuk: Serly K. született 1822, ápril 16-án. Áldozópappá szenteltetett 1844, febr. 2-án. Kápláni minőségben működött Munkács, Sándorfaluban, Szigeten. Helyettes plébános volt Borsabányán, Nántün, Fancsikán. 1860-ban Kálmándi, 1863-ban Vállaji plebánossá nevezetett ki. Buzgó, fáradhatlan működése jutalmául 1876-ban szentszéki ülnökké, 1885-ben esperessé, s 1890 t. kanonokká lett kinevezve. Utóbbi években a súlyos betegség, mint a halál előhírnöke jelentkezett nála. Isten akaratában megnyugvással viselte betegségét készülve a nagy utra melyre nem váratlanul szállította az Úr. Temetése, melyen a gyászszertartást dr. Keszler Ferencz prelátus kanonok végezte, f. hó 5-én, reggeli 9 órakor az engesztelő szent mise áldozat bemutatása után ment végbe a kerületi papság és a nagy számban megjelent hívők részvéte mellett. Nyugodjék békében!

— **Pusztadobos.** † Nagy-domássai Bogcha Ábris szatmár megyei földbirtokos, megyei bizottsági tag, köz- és váltó ügyvéd 1895. évi július hó 27-én reggeli 7 órakor életének 58-ik évében hosszas szenvedés után kimult. A megboldogult hült teteme e hó 29-én d. u. 3 órakor szenteltetett be s a nagy-do-

bosi családi sírboltban elhelyeztetett. Az engesztelő szent mise áldozat jul. hó 30-án mutatott be az egkek Urának a pusztadobosi róm. kath. egyházban. Béke poraira!

— **Kaplony.** Nt. Hlavatsek József Dénes Atya szt. Ferencz-rendi áldozópap s hitszónok a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után korának 43-ik, szerzetesi életének 24-ik, papságának 19-ik évében elhunyt. A boldogult hült tereme folyó hó 3-án reggeli 9 órakor ünnepélyes beszentelés után a köztemetőbe helyeztetett el. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Mező-Terem.** Szomszédos Vezend községben július hó 30-án a cséplési terep felgyuladt, oltásról a nagy szélben szó sem lehetett, az összes kazlak és szalma-csomók a cséplő géppel együtt teljesen elhamvadtak. Vezend község lakóinak 2 harmada kenyér és takarmány nélkül maradt. A kár tetemes; biztosítva nem volt semmi. Zavaczky István.

— **Ugocsa vármegyében** a belügyminiszter a következőket nevezte ki anyakönyvvezetőknek: 1. A nagy-szöllősi kerületbe: Lator Béla közs. jegyző, h. Molnár István segédjegyző; 2. a tiszai ujlakiba: Imrek László közs. jz, h. Piller József áll. tanító (Tisza-Ujhely); 3. a salánkiba: Szarka Dezső közs. jz, h. Nagy Bálint közs. elöljáró. (Egressi) csak a házassági anyakönyvvezetői teendőkre nézve); 4. a fekete-ardóiba: Morvay Zoltán közs. jz, h. Sükösd István áll. tanító, 5. a turtarebesibe: Szabó György közs. jz, h. Erdélyi Korjolan áll. tanító; 6. a turciba: Papp Gyula községi jegyző, h. Farkas Gyula áll. tanító, (kiszérez, komlószellői) 7. a királyháza tölgyesfalvaiba: Goldberger Dezső közs. jegyző, h. Jankovics Miklós áll. tanító (térczházai, esarnatói); 8. a kovácsfalvaiba: Froknya György körjegyző (Tisza-ujlaki); 9. a fenesikaiba: Szeley Lajos körjz, h. Jenkovics Béla áll. tanító, (egressi); 10. az egressibe: Mészáros Lajos körjegyző (Salánki csak a házassági anyakönyvvezetői teendőket illetőleg), (Francsikai); 11. a nagy-komjátiba: Kalós László körjegyző (Nagy-esorgovai); Nagy-esorgovai; 12. az ölyvösibe: Ujhelyi István körjz, (Alsó-kanaszlói, Veresmarti) Nagyrákóczi; 13. az alsó-karaszlói: Csedik János körjz, (Nagy-rákóczi) (ölyvösi) 14. A nagy-rákóczi: Hadzsega Mihály, körjz, (ölyvösi) (alsó-karaszlói). 15. A veresmartiba: Könes András körjz, (ölyvösi) 16. A halmiba: Szintay János körjz, h. Szász Béla áll. tanító, (Batári) (csak a házassági anyakönyvvezetői teendőket illetőleg). 17. A veléteibe: Pák János körjz, h. Vrabély István áll. tanító. 18. A tekeházaiba: Ujhelyi Zoárd körjz, (Királyháza.) 19. A csepéibe: Klein Herman körjz, h. Egry István csepei földbirtokos. 20. A batáriba: Blejer József körjegyző, h. Fülep Sándor közs. bíró (Halmi) (csak a házassági anyakönyvi teendőket illetőleg); 21. a péterfalvaiba: Kalos Bertalan körjz, h. Szabó Gyula birtokos; 22. a kökényesdibe; Oso-donszki Károly körjz, h. Köröskényi István birtokos; 23. a kis-gérezibe: Mikolay Gábor körjz (Turóczy); 24. a komlós-selőlőibe: Szóth Mihály körjz (Turóczy); 25. a nagy-tarnaiba: Ráthonyi Sándor körjz, h. Siménleli Szabolcs áll. tanító; 26. a csornatóibe: Kerner Máté körjz (Királyháza) 27. a nagy csongorai nines betöltve (Nagy-Komját).

— **Tisza-Ujlakon** és környékén a mult vasárnap, e hó 4-én óriási vihar pusztított

olyan jégesővel, minőre igen öreg emberek sem emlékeznek. Muzsaj, Bene, Sáros-Oroszi, T.-Keresztur, T.-Ujhely, Karács falva, Verbőcz, Náty falva stb. községek határában a tengerit és zabot, melyek miután a rozs és buza ez idén nagyon gyengén fizettek, megélhetést és pénzt biztosítottak a szegény embernek, teljesen tönkre tett a zivar és a jég, mely a tengerinek már meglevő pompás csőveit mind a földre verte, s a zabot pedig valósággal kiesépelte. Garmadában állott a jég nemesak a mezőkön, de a házakban is, melyeknek ablakait a jég és vihar betördöste. Vajjon miből fogja ez a szegény nép az egyházpolitika áldásait megfizetni?

— **A máramarosi dalkör zászlószentelése.** Nagy ünnepek között fog megtörténni e hó 18-án a debreczeni és szatmári dalárdák közreműködésével. A zászlóanyai tisztet Roszner Ervin báró neje Forgách Klótild grófnő vállalta el, a rendezőség élén pedig maga a főispán áll. A zászlószentelési ünnepek, a tervezett kirándulásokat is ide számítva, augusztus hó 17-étől augusztus hó 22-ikéig fognak tartani.

Helyi hírek.

— **Városunk törvényhatósága** mult hó 29-ikén Bőszörményi Károly kir. tanácsos, polgármester elnöklése alatt a villanyvilágítás fejlesztése tárgyában rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésnek egyetlen tárgya a villanyvilágítás fejlesztése volt. A főjegyző felolvastva a villanyvilágítási bizottság jelentését, majd a már előre elkészített határozati javaslatot: a közgyűlés dr. Farkas Antal ügyvéd bizottsági tag felszólalása után mindkettőt egyhangulag elfogadta, s egy villam fejlesztő gép vásárlását, továbbá a gépház kellő kibővítését határozatilag kimondta. A szükséges kibővítés fedezésére vonatkozólag kimondta, hogy 5000 forintot az időközi kamat megtérítésével a fehérgyarmati vesutalapról előlegez. A határozatot még ott helyben hitelesítvén, annak jóváhagyás végett leendő felterjesztését elrendelte.

— **Bírósági kinevezések.** Király ő felsége az igazságügyi magyar miniszter előterjesztése felytán Balogh József debreczeni ítélőtáblai tanács jegyző albirót, Pap Endre szatmárnémetii és Szabó József halmii járásbírósi albirót a szatmár-németii törvényszékhez bírákká nevezte ki.

— **Szent Ignác napján** az eddigi szokáshoz híven, ez évben is számosan fényes ebédre voltak hivatalosak a püspöki konviktusba a helybeli róm. kath. papság és a városi intelligencia köréből. Ebéd alatt Bőszörményi Károly kir. tanácsos polgármester emelt először poharat, éltetve a házfőnököt. A házfőnök hivatkozással a városi hatóság részéről eddig tapasztalt jóindulatra az intézet iránt, a hatóságokért ürité poharát. Tösztot mondottak még: a polgármester több ízben, továbbá Kiss Gedeon főkapitány, Jandrisics János apát plebános, Dr. Lengyel Géza, Nagy Elek ügyvéd. Az ebéd a legvidámabb hangulatban folyt le.

— **Jótekonyság.** A szatmári kath. legényegyesület választmánya f. évi jul. hó 28-án Bodnár Gáspár elnök vezetése alatt megjelent mélt. Irsik Ferencz prelátnak-kanonok urnál. Elnök előadta, hogy amennyiben a mélt. prelátnak ur által ezideig is nagymérvben támogatott egyesület otthonának kibővítése elkerülhetetlenül szükségessé

vált, Ő hozzá mint az egyesület otthonának megteremtőjéhez, a nemes szívű emberbaráthoz fordul segélyért. Prelátus ur ő méltóságának szavai felette megörvendtették a választmány tagjait, midőn minden habozás nélkül kinyilatkoztatta, miszerint az egyesület mihamarabb nyujtsa be hozzá tervrajzát, hogy tájékozva legyen, mily összeggel kell az építkezéshez járulnia. Ez is fényes bizonyítéka annak, mennyire szívén viseli Irsik Ferencz prelátnak-kanonok ur az egyesület sorsát, s mennyire össze van nőve szíve az iparos osztályal.

— **† Gyászbir.** Horváth Andrásné a maga, gyermekei, unokái, továbbá testvére és az összes rokonság nevében fájdalmas szívvel tudatják a legjobb férj, édes atya nagyatyja, testvér és rokon Horváth András nagybirtokosnak, folyó hó 2-án reggeli 9 órakor, rövid szenvedés után életének 77-ik, boldog házasságának 52-ik évében bekövetkezett elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 3-án délután 4 órakor helyeztetek a róm. kath. szertartás szerint Hiripen a családi sírkertbe örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise áldozat pedig, Szatmáron folyó hó 7-én reggel 7 órakor ajánlatott fel az Urnak. Hirip, 1895. augusztus 2. Béke lengjen áldott porai felett! Gyermekei: Horváth Julia Papp Dezsőné Horváth János és neje Papp Emma. Testvére: Horváth József. Unokái: Papp Dezső, Dr. Papp Endre, Horváth Emma, Papp János, Papp Lajos, Horváth András.

— **A helybeli dalegyesület** karmesterének, Méder Mihálynak „Harangoznak, imádkozunk” kezdetű népdalfűzérével versenyzett közelebb a dunántúli dalosszövetségnek Győrött tartott dalünnepén a komáromi dalegyesület. Az elsőrangú kitüntetést nyert dalegyesület a szerzőhöz megleghangu köszöntő iratot intézett, melyben azt tudatja, hogy azért nyert ilyen díjat, mert a dalkar szép kompozícióju s hatásos volt s azt minden tag kedvvel és gyönyörködéssel énekelte.

— **Szinielőadással összekötött** táncmulatságot rendezett f. hó 4-én a g. kath. egyház, saját pénztára s a helybeli műkedvelő zenekar javára. Szigligetinek a „Csikós” cz. népsziműve adatott elő a városi szinkörben, esinos anyagi sikerrel; előadás után a mulató közönség a Lövelde-kertbe vonult, hol muzsika szó mellett a reggeli órákig táncolt a fiatalság.

— **Emlékeztető.** A helybeli kath. legényegyesület verseny-kuglizását f. hó 11. és 18-án tartja. I. díj 20 korona, II. díj egy négy hónapos élő malacz, III. díj egy ezüst zsebóra, IV. díj egy új harmonika, V. díj egy szép tajték szipka, VI. díj egy üveg finom konyak. — Az érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

— **A tollólétra** beszerzése iránt hozott közgyűlési határozat jogerőre emelkedett s a tanács megrendelte a még hátralékos díjaknak behajtását. Együttal a tüzőlt főparancsnokot megbizta, hogy a tollólétra megrendelése iránt, az illető tüzőltőiszergyárosokkal lépjen érintkezésbe s a megkötött alkut jelentse be.

— **„Millenium”** név alatt az államvasutak fennhatósága és annak budapesti városi menetjegy irodája vezetése alatt egy oly vállalat alakult, mely a jövő évben Budapesten tartandó „Ezredéves Országos Klálitást” meglátogatók részére módot nyujt kedvezményes vasuti utazásra és mérsékelt áru már most biztosított elszállításra és ellátásra és pedig ez utóbbit az összes elő-

kelő vendéglőkben és kávéházakban ugy a főváros, mint a kiállítás területén. Összköltségek a vasúti menetdíj jeggyel és 2, 3, 4, 5 napi teljes ellátással 12. frttól felfelé. A másik figyelemre méltó előnye a fenti válnak az, hogy a kibocsátandó füzetek ki-egyenlítésére részletfizetést köt ki illetve enged meg. Különbben utalunk a szerkesztőségünkben is látható felhívásra.

— **Hirdetmény.** Miután a folyó 1895-dik év harmadik évnegyedébe léptünk, mindenki az 1883. évi 44. t. cz. 55. §-a értelmében felhívatik, miszerint ugy az állami, mint a községi adó és utadójának harmadik évnegyedre elsőtartozását, a mult évi adó kivételéhez arányitva folyó évi augusztus 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ez időn túl a folyó évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és szeptember 1-ső napjától a hivatolt törvény 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Együttal értesítettik a t. közönség, hogy ugy az állami, mint a községi adóhátralékokat, hegyut, laktanya-építetési költségeket, valamint az utadó, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog- és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illeték-egyenérték, vagy bármi néven nevezendő hátralékot 8 nap alatt annál inkább fizesse be, mivel az idő eltelté után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás utján fogja behajtani. Szatmárnémeti, 1895. augusztus 1. Bőszörményi Károly, kir. tanácsos, polgármester.

— **A szatmári 12. honvéd gyalog ezred részére** Nagy Bunyán megtartandó összpontositás tartama alatt szükséges termény és anyagjárandósági cikkek biztosítása iránt a m. kir. kassai III. honvédkerületi parancsnokság által folyó évi 4684 szám alatt kiadott hirdetmények szerint folyó évi augusztus 12-én Nagy Bányán a városbázán délelőtt 9 órakor bizottsági tárgyalás fog megtartatni: Naponként 1400 adag 840 grammos kenyér, 30 adag 3360 grammos zab, 3 adag 4200 grammos zab, 3 adag 3400 grammos széna és 30 adag 4500 grammos széna. Ezen hirdetmények szerint 1895. év szeptember hó 9-től 1895. évi szeptember 24-ig terjedő időszakra a következő termény és anyagjárandósági cikkek szükségeltetnek: Ezen cikkek szállítására vonatkozó és egyes vállalkozók által benyújtandó ajánlatok mintája továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetmények szolgálhatnak, melyek a magyar királyi szatmári 12 honvéd gyalog ezrednél Szatmárt a kezelő tiszti irodában betekinthező.

Irodalom.

— **„Rövid halotti szent beszédek.”** idegen kútfők nyomán írta és kiadja két áldozó pap Szatmárt. A katolikus lelki pásztorokat is igen gyakran szokták fölkerüni, hogy az elhunytak koporsója-, vagy sirja fölött az érdekelt gyászolókhöz vigasztaló szavakat intézzenek. E célra megbecsülhetlen szolgálatot tesz a fentemlített, s tudunkkal a magyar kath. irodalomban egyedül álló kiadvány, mely hit- és erkölcsi igazságokat tartalmazó 42 rövid halotti szent beszédet foglal magában. — Ára füzve 1 forint (etiam e. s.) Kapható a „Pázmány-Sajtó” ezimén, Szatmáron.

— **A colosseum vértanú** O' Reylly után Matyeczko T. A mártirok kiomló vértől megszentelt esodás amfiteatrum remek leírását s az ott elvérzett ker. hősök meg-

ható életirátát nyújtja nekünk e szép kiállítás könyv. Sz. Gaudentiustól kezdve, ki a colosseum építője s első vértanúja volt, a gyönyörű életrajzok hosszú sora következik, melyek érdekesítő, finom irányuk, mély tudományjal összegyűjtött történeti adataik s a szivigható ker. lelkesedés hangja által minden dicséretnél jobban ajánlják önmagukat. Kiadja a Pázmány-sajtó, ára 1 frt 20 kr

— **Megjelent** és beküldetett a „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja” ez. képes havi folyóirat 8. száma változatos tartalommal. Szerkeszti és kiadja Kindler Imre sz. Dom. r. atya Szombathelyen. Ára egész évre 1 frt (2 kor.) 10 pld. egyszerre, egy címre rendelve és előre fizetve 8 frt, 50 péld. 36 frt.

— **Irodalmi jelentés!** Dosenbach István, J. t. atya két jeles műve u. m. „November Hava” vagyis a tisztító helyen szenvedő lelkek megszabadításának módja- és eszközeiről. Ötödik kiadás. Ára a XVI r. 284 l. terjedő könyvnek füzve, bérmentesen szállítva 60 kr. o. é. vagy két intent. Továbbá „Szűz Mária, az ifjuságnak mintaképe, vagy az ifjuságnak ártatlansága- és buzgalmaról. Ára a XVI. r. 276 l. terjedő könyvnek füzve, bérmentesen szállítva 60 kr. o. é. vagy két intent., — kitűnő magyar fordításban megrendelhető: dr. Lessenyey Ferencz theologiai tanárnál. Szatmáron. — Most van legalkalmasabb ideje a megrendelésnek.

— **Egyházi sz. beszédek Bourdaloue és Massilon nyomán** Nagy nyolczadrét, 36 iv. Az egyházi év minden vasár- és ünnepnapjára és nébány kiválóbb nap alkalmára tartalmaz egy-egy sz. beszédet. E két hatalmas franczia szónoknak eszmékben gazdag, szigoruan következetes, kiválóan tanulságos, de nagy terjedelmű beszédeit gondos tanulmányozással egy félórás beszédekké olvastottam össze. Kapható Szalay Sándor székes-egyházi hitzónoknál Szatmárt. Ára füzve 3 frt (e. 10 s.) vászon kötésben 3 frt 30 kr. (e. 11 s.)

— **„A komlóvirág.”** Elbeszéli János bácsi. Mint első füzete „a magyar nép könyvtára” című vállalatnak, ugy jelent meg. Egy tanító családjának életét vázolja kedves elevevességgel, megható egyszerűséggel s keresztényi nemes érzellemmel. Őszintén reméljük, hogy a szülők és tanítók a legnagyobb örömmel karolják fel e könyvet, melynél kedvesebb olvasmányt alig adhatnának jó gyermekeiknek. A szatmár-egyházmezei irodalmi kör kiadása. Kapható Szatmáron, a „Pázmány-sajtóban”, ára 20 kr.

— **„A Megváltó.”** Jézus földi élete a négy evangelista és több jeles kútfő nyomán, 27 bibliai képpel. Irta dr. Buza Sándor. — Ára diszk. 90 kr. 2) „A kereszténység eredet leánya.” Emlékirat, egy irgalmas nővér naplószerű jegyzetei alapján a „Karthauzi” elmélkedő alakjában, egy képpel. Közli dr. Buza Sándor. — Ára diszkötésben 70 kr. 3) „Károcsy pásztorjáték” versben. Irta Beregi Sándor. — Ára 5 kr, 10 példány 40 kr. Megrendelhetők Szatmáron dr. Buza Sándor, papnevelőintézeti aligazgatónál.

— **Szülők és nevelők könyve** kalauz a gyermeknevelés vezetésére, írta Haugg Leo. E művet a szülők és nevelők katekizmusának lehet nevezni, mert a katekizmus igazságaira mint alapra fektetve patriarchalis egyszerűséggel, prófétai buzgósággal tárgyalja a nevelés mindazon szabályait, melyek által a gyermeket becsületes, jellemes emberré lehet nevelni. Ára füzve 40 kr. Kötve 50 kr. (Etiam erga 1 s.)

Különfélek.

Hogyan kell elszívni az 5 krajczáros Wekerle szivart? E kérdésre egy erős dohányzó a következő jó tanácsokkal látja el azon boldogtalan halandókat, kik egy Wekerle szivart akarnak végig élvezni: 1 Világos szivart kell választani, mert a sötéteket a legerősebb gyomor sem bírja el. — 2 Az így kiszemelt példányt szorgalmasan meg kell tisztítani az esetleg belőle kiálló ezérna és bőrdaraboktól, lószórtól és disznósórtól. — 3. A fölösleges nedvességet jegjobb mángorlás által eltávolíttatni. — 4. A szivar elszívása előtt biztosíttassuk magunkat halálesetre és baleset ellen. — 5. Ezután az ember olyan helyre vonul, hol három kilométernyi kerületben élő lény nem mutatkozik. — 6. Vigyen magával orvost, házi gyógyszerárat, mosdótálat, légszivattyut, két markos közszolgát és egy hordágyat. — 7. A két közszolga arra való, hogy az embert jobbról-balról erősen tartsa és amikor ez megvan, megkisérelhetjük a rágyujtást, amihez nagyon sok fortély és ravaszság és legalább két pakli nemzeti gyufa szükséges. — 8. Rágyujtás előtt azonban gondoljuk meg a dolgot még egyszer, mert sokkal okosabb, ha az ember a szivart egyszerűen a tűzbe dobja vagy más módon megsemmisíti.

Sirnak-e az állatok? Egy német szaklap ezzel a kérdéssel foglalkozva, konstatálja, hogy amint vannak nevető állatok, épp ugy vannak olyanok is, a melyek sirni tudnak. A kutya, ló, elefánt, medve, patkány, szamár, öszvér, teve, különféle szarvasok, majmok stb., tényleg könnyeket hullatnak, ha valami után bánkódnak. A esimpánz majom sir, ha tudja, hogy verést kap; az elefánt sir, ha üldözői elől többé nem bir menekülni. Burton mondja, hogy a siriai sivatagban akár hányszor látta a tevéket könyezni, kivált ha szomjaztak. Más valaki megfigyelte, hogy egy öszvér, melynek a patájába 1½ hüvelyk hosszú szeg hatolt, a fájdalomtól erősen könyezett. Livingstone említést tesz egy majomról, mely a legnagyobb zokogásba tört ki azért, hogy ölbe nem vették mint egy gyermeket. Gordon Cumming pedig egy haldokló elefánt nagy könnyeiről tesz említést. — Tehát nemesak az emberek sirnak, hanem az állatok is, csak hogy természetesen alkalmasok kell rá.

Kínai szerkesztői üzenet. A kínai lapszerkesztők a világ legudvariasabb emberei. Ha valaki kéziratot küld be hozzájuk, nem végeznek vele oly röviden, mint nálunk szokás. Bizonyosága ennek a következő, pontosan lefordított levél, melyet egy kínai szerkesztő intézett egy íróhoz, kinek kéziratát nem használhatta és így azt vissza küldte neki. „Rabszolgádat lábaid előtt lásd heverni. Meghajlom előtted és jóságodtól kérem a kegyet, hogy élhessek és beszélhessek. Tisztelt kéziratod fenségese hatalmának fényét kegyeskedett reánk árasztani. Elragadtatással futottam rajta végig. Őseim hamvaira esküszöm, ilyen szellemet, ilyen pátoszt, ilyen magasztos gondolatokat még soha, sehol sem találtam. Félve és rettegve küldöm vissza kéziratodat. Mert ha azt a kincset, melyet beküldtél nekem, közölni akarnám, a császár megparancsolná, hogy zsinórmértékül kell venni — semmit sem szabadna közölni, csak azt, a mi hozzá hasonlít. De ha valaki ugy ismeri az irodalmat, mint én, az tudja, hogy tizezer esztendő alatt sem jelenik meg ahhoz hasonló, a mit te közöltél. Ezért küldöm vissza mun-

kádat. Tizezerszer esedezem elnézésedért Hidd el, fejem lábaidnál hever. Tégy vele, a mit akarsz, rendelkezél rabjaid rabjával, a kiadóddal.”

Szerkesztői üzenetek.

K.-pos. Vannak, akiket nemesak a kánikulai hőség izzaszt, hanem . . . Daczára ennek, azért mégis utra kelnek. Mikor? Az ember sohase mondjon határozott terminust, mert a jövővel nem rendelkezik csak privát óhajtás révén. — A kánikulai hőség nál melegebb üdvözletet visz a hűvös szellő . . .

E. Técső. Ha személyesen itt megfordul, minden elrendeződik kívánsága szerint. Privát levelezésről nem használnak a hivatalos tinta.

V. Rózsafalva. Minden nap várjuk, hogy előirányzott óhajtása (80) teljesüljön. A lelegevenebb reménység táplál.

E. V.-r. Sikárló. Lesz-e a kezdetnek folytatása? Az árnyas diófa alatt elhatározhatja . . .

TERMÉNYÁRAK.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza — — uj	6	80	6	60
Kétszeres — — uj	5	60	5	30
Rozs — — —	5	30	5	10
Árpa — — uj	5	30	5	—
Zab — — —	5	20	5	—
Tengeri — — —	7	10	7	—
Kása — — —	12	—	11	80
Fehér paszuly — — —	—	—	—	—
Tarka — — —	—	—	—	—
Szilva — — —	—	—	—	—
„ füstölt — — —	—	—	—	—
Repeze — — —	—	—	—	—
Krumpli zsákja — uj	1	80	1	60
Szalonna — — —	60	—	64	—

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

mészáros és hentes, fris és füstölt husneműek üzletéből.

— SZATMÁR, SZÉCHENYI-UTCZA SARKÁN. —

1 kilo I. rendű marha hus — —	52	kr.
„ Sertés hus — — —	52	„
„ Borju hus — — —	56	„
„ Juh hus — — —	—	„
„ Fris disznó zsir — — —	68	„
„ Vastag szalona — — —	60	„
„ Háj zsirnak — — —	60	„
„ Paprikás szalona vékony stráf	72	„
„ Fehér sós szalona táblákba —	64	„
„ Kolozsvári páczolt szalona —	76	„
„ Füstölt szalona táblákba —	70	„
„ Páczolt sonka esonttal —	90	„
„ „ „ esont nélkül —	1—	„
„ „ „ kifőve —	1	frt 60
„ Fris kolbász bors. citr. fokh. —	60	„
„ Füstös kolbász fokh. bors. —	80	„
„ Lengyel kolbász — — —	80	„
100 pár finom virsli — — —	4	frt —
100 drb szalvalád — — —	4	„ —
100 pár frankfurti tormás — —	7	„ —
1 kilo Máj sajt — — —	80	„
„ Párizsi sajt — — —	80	„
„ Czitromos sajt sült — — —	80	„
„ Disznó fej sajt — — —	64	„
1 db. Páczolt marha nyelv — —	70	„
1 kilo Tepertő — — —	64	„
„ Vegyes hideg felvágott —	80	„

15— Tisztelettel BÖLÖNYI LÁSZLÓ.

472 gtsz.
895.

Pályázati hirdetés.

Szatmárnémeti szab. kir. város vállalatra adja **1896-ik évi január 1-től** számított három évi időtartamra az árnyékszéki ürüléknek büzmentesen eszközendő kitakarítását és a kijelölt helyre lendő kihordatását. E végett zárt ajánlat utján pályázatot nyit — oly módon, hogy a zárt ajánlat **f. év**

augusztus hó 31-éig bezárólag, Szatmár város Tekintetes Tanácsához czimezve, és 100 frt. bánatpénzzel ellátva az igató hivatalnál beadandó.

Ez oly fölhívással hozatik köz tudomásra, hogy az árlejtési részletes föltételek a kitűzött pályázati időig is a hivatalban alulirtnál megtekinthetők.

Kelt Szatmárnémetiben, 1895. július 30.

Oravec János
gazdasági tanácsos.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1895. május 1-től.

Állomások.	Személy vonat		Vegy. vonat	Személy vonat	
	indul	érkezik		indul	érkezik
<i>Szatmár—Debreczen.</i>					
M.-Sziget	indul	11:30	6:00	1:35	3:56
Királyháza	érkezik	1:51	7:47	8:54	5:47
Szatmár	—	3:50	9:06	10:24	7:09
Szatmár	indul	4:00	9:14	—	7:16
Nagykároly	érkezik	5:18	10:13	—	8:15
Debreczen	—	7:50	12:16	—	10:31
Budapest	—	1:50	8:10	—	5:45
<i>Szatmár—Királyháza.</i>					
Budapest (Debreczenig)	indul	7:05	2:15	9:40	—
Debreczen gyorsvonat	érkezik	3:05	8:00	3:47	—
Nagykároly	—	5:09	10:29	6:11	—
Szatmár	—	6:18	11:47	9:03	7:15
Szatmár	indul	6:26	12:02	7:25	12:21
Királyháza	érkezik	7:48	1:52	8:59	1:55
M.-Sziget	—	9:52	4:30	11:00	—
<i>Szatmár—Nagybánya.</i>					
Nagybányáról	indul	5:50	3:25	—	—
Szatmárra	érkezik	8:56	6:38	—	—
Szatmárról	indul	6:43	7:30	—	—
Nagybányára	érkezik	10:03	11:41	—	—

Az éjjeli idő (esti 6:00-tól reggeli 5:59-ig) a perezeketjelző számok aláhuzásával van kiűntetve. A Szigetről 10:24 perczkor érkező vonat csak Szatmárig közlekedik.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, **Várdomb-utca 9. sz. alatti** saját házamban több különböző **kész koczik** u. m. fedeles, fedeletlen és többféle apró **futó szekerek** jutányos áron kaphatók. Ugyazinte mindennemű koczikat és szekereket rendelés után is készséggel készítek.

Továbbá elfogadok **koczik átrenoválását**, és minden e szakmába vágó javításokat jutányos ár mellett.

Szatmár, 1895. augusztus hó

teljes tisztelettel
MORGENTHAL ANTAL
kocsigyártó.

1—3